

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Modval Ion în numele inculpatului Raileanu Dmitrii, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Raileanu Dmitrii Xxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxx, str. xxxxxxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 02.12.2020 - 27.01.2021 (prima instanță);
2. 15.02.2021 - 12.04.2021 (instanța de apel);
3. 01.06.2021 – 13.10.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 27 ianuarie 2021, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Raileanu Dmitrii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie suma de 25000 lei.

De asemenea, a fost dispusă trecerea în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Raileanu Dmitrii, urmărind scopul păstrării ilegale a drogurilor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor, neavând scop de înstrăinare, intenționat, a păstrat asupra sa până la 07 iulie 2020, aproximativ la ora 17:00, când, în timp ce se afla pe str. Zelinski, 5/3, mun. Chișinău, a fost ridicat de către angajații BPRO a DP mun. Chișinău a IGP a MAI, un pachet improvizat din

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2021, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, fiind dispusă încasarea cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-2671 din 30.07.2020 în sumă de 1680 lei, de la inculpat în beneficiul statului.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea din contul inculpatului Raileanu Dmitrii a cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei este întemeiată, motivând că în conformitate cu prevederile alin. (1) art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, iar la data efectuării raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-2671 din 30.07.2020, a fost abrogată dispoziția legală, care reglementa faptul că „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat” - Legea RM nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, iar în temeiul art. 3 alin. (1) Cod procedură penală, instanța de judecată aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei penale.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Modval Ion în numele inculpatului Raileanu Dmitrii, care indică temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală și solicită casarea acesteia cu menținerea fără modificări a sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția;
- norma de drept aplicată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme anterior de către Curtea Supremă de Justiție;
- instanța de apel a apreciat eronat și extinsiv prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, deoarece a conchis greșit că suma de 1680 lei urmează a fi încasată din contul inculpatului în beneficiul statului, fără a lua în considerare că raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-2671 din 30.07.2020 este o probă, care împreună cu celelalte probe acumulate pe parcursul urmăririi penale de către partea acuzării, au menirea de a demonstra în instanță vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile imputate acestuia;
- este obligația acuzării, în calitate de autoritate a statului de a acumula probele necesare ce demonstrează vinovăția și indentifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni, aceasta fiind obligația pozitivă a statului de a colecta

probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului;

- conform prevederilor art. 227 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, stabilesc expres din ce se constituie cheltuielile judiciare și astfel în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize, când aceasta are statutul de probă în procesul penal;

- prevederile art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că *"În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală a Republicii Moldova"*. În această ordine de idei, urmează de reținut că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală - *"Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului și al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărare intereselor lor"*. În prezenta cauză penală, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea inculpatului sau a părții apărării, respectiv și cheltuielile de efectuare a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 24/12/1-R-2671 din 30.07.2020, urmează să fie trecute în contul statului.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că instanța de apel judecând cauza a adoptat această soluție în conformitate cu modificările operate la art. 143 Cod de procedură penală, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018, potrivit căroră, a fost exclusă plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) din contul mijloacelor bugetului de stat.

Astfel, indică că s-a stabilit că raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-2671 din 30.07.2020 a fost întocmit după data de 09 februarie 2018, adică după operarea modificărilor la art. 143 Cod de procedură penală, și instanța de apel just a dispus încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpatul Raileanu Dmitrii.

5.1. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță se reține, că recurentul în cererea de recurs își manifestă dezacordul cu motivarea instanței de apel în partea soluției de dispunere a încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, prin prisma temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, sub aspectele că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția, norma de drept aplicată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme anterior de către Curtea Supremă de Justiție

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că alegațiile recurentului invocate în cererea de recurs, prin prisma temeiurilor de recurs specificate de acesta nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, or din analiza conținutului părții descriptive a deciziei instanței de apel (f.d. 106-107) Colegiul penal conchide că instanța de apel a examinat minuțios toate chestiunile esențiale supuse atenției sale, fără a comite vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea soluției adoptate, inclusiv în partea cheltuielilor judiciare.

Ce ține de criticile recurentului în privința soluției "*de admitere a încasării cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică din contul inculpatului, or ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea inculpatului sau a părții apărării, respectiv și cheltuielile de efectuare a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 24/12/1-R-2671 din 30.07.2020, urmează să fie trecute în contul statului*", Colegiul penal constată că sunt neîntemeiate, or raportul de

constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-2671 a fost efectuat la 30 iulie 2020 (f.d. 20-23) și cheltuielile suportate pentru efectuarea examinărilor în cadrul constatării tehnico-științifice, conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 194 din 24.03.2017 "*Pentru aprobarea tarifelor la serviciul de expertiză judiciară și extrajudiciară*", constituie suma de 1680 lei (f.d. 19).

Astfel, se atestă că acest raport a fost efectuat după data de 09 februarie 2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, și care până la această dată prevedea că plata pentru efectuarea expertizelor judiciare prevăzute la alin. (1) art. 143 Cod de procedură penală, se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În acest sens, Colegiul penal invocă că după intrarea în vigoare a acestor modificări, plata cheltuielilor judiciare se determină de instanțele de judecată conform prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală, ținând cont de starea materială a inculpatului sau a persoanelor care se află la întreținerea acestuia, după cum s-a procedat corect și în prezenta speță, or inculpatul Raileanu Dmitrii nu a prezentat probe că s-ar afla în insolvabilitate sau că plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea sa, este tânăr - a.n. 1995, a solicitat aplicarea pedepsei sub formă de amendă (f.d. 84), ce denotă că este capabil de a munci și a achita cheltuielile judiciare specificate în speță.

Colegiul penal mai invocă că fiind abrogat art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regula.

Cu referire la prevederile art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, care prevede că "*cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat*", se prezumă expertizele efectuate la etapa urmăririi penale, unde persistă principiul prezumției nevinovăției, dar la etapa deliberării sentinței instanța de judecată se conduce de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14) și 227-229 Cod de procedură penală, fiind necesar să decidă cine și în ce quantum trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Din aceste considerente, Colegiul penal analizând materialele cauzei, consideră că nu identifică temeiuri justificative de a interveni în decizia instanței de apel, ce este legală și întemeiată.

Prin urmare, Colegiul penal, având în vedere veridicitatea argumentelor instanței ierarhic inferioare în motivarea soluției inclusiv în partea cheltuielilor

judiciare, și în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, conchide că o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Modval Ion în numele inculpatului Raileanu Dmitrii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Raileanu Dmitrii Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **13 octombrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie